

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

The Provincial Library City
Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

PIK VII. Ч. 108 (851). ЧЕТВЕР, 9. ВЕРЕСНЯ 1926. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, SEPTEMBER 9th, 1926. No. 108 (851). VOL. VIII.

Диктатор де Рівера здав бунт в еспанській армії; в цілій країні проголошено воєнний стан

БУНТ БУВ ПОШИРЕНИЙ НА АРТИЛЕРІЮ І ВОЄННІ КОРАБЛІ. — ДО ЗБУНТОВАНИХ ЖОВНІРІВ І ОФІЦЕРІВ ПРИЛУЧИЛИСЯ СТУДЕНТИ ВІЙСЬКОВОЇ АКАДЕМІЇ. — ПІДЧАС ЗАПОВІДЖЕНОГО "ПЛЕБІСЦИТУ" МАЮТЬ ПРАВО ГОЛОСУВАТИ ЛИШЕ ПРИХИЛЬНИКИ ДЕ РІВЕРИ.

МАДРИД, Еспанія, 6. вересня. — В Іспанії проголошено воєнний стан. Еспанська артилерія збунтувалася і всі офіцери при артилерії, за винятком тих, що в Марокко, зістали арештовані.
Король Альфонс, повідомлений про бунт в армії, приїхав до Мадриду автомобілем з Сан Себастьяна, дітиної столиці королівства.
Король вів негайно конференцію з генералом Прімо-де-Ріверою, прем'єром, і князем Тетуа, міністром війни. Після того уряд видав декрет, в якому проголосив воєнний стан і вказав жари для тих, що його знехтують. Декрет звучить:

- 1) Воєнний стан проголошується згодом на цілому півострові.
- 2) Кожний, що виступає або ставить опір розпорядкам уряду, буде уважатися бунтівником впродовж літнього воєнного стану і буде вжитий негайно на суд.
- 3) Кожний, що допомагає безпосередньо чи посередньо тим, що згадані в точці другій, буде уважатися однаково винним, як також будуть уважатися винними ті, що під претекстом позирно перешкоджають розпорядкам уряду, виданим для поборення опозиції.

Бунт війська вибух у Севільї і Валадолїді. До збунтованих жовнірів і офіцерів прилучилися студенти військової академії.
Уряд пояснює, що бунт викликав розпорядок, виданий у місяці червня, на підставі якого аванс в армії одержують через назначування, а не

по роках служби, як було до того.
Уряд продовжує приготування до всерасового "плебісциту" в дні 11, 12 і 13 вересня, підчас котрого еспанський народ має висловити своє відношення до режиму Прімо-де-Рівера.
В дійсності цей "плебісцит" буде лише великим глумом над еспанським народом і самою ідеєю народного голосування, бо мають право голосувати лише прихильники уряду де Рівери. Ті, що недоволені з правління диктатора, не можуть цього сказати і мусять здержатися від голосування.

ГІБРАЛЬТАР, 5. вересня. — Повідомляють з Кадізу, що воєнні кораблі в тому місті і Барселоні підтримують збунтовану еспанську артилерію.
МАДРИД, 6. вересня. — Як тепер показується, бунт в еспанській армії не обмежився до гарнізонів у Валадолїді і Севільї, але був поширений також на інші міста Еспанії. Офіційно проголошено, що подібні бунти вибухли в Барселоні і Памплоні.

МАДРИД, Еспанія, 6. вересня. — Уряд видав вчора вечір офіційну заяву, в якій каже, що бунт еспанської артилерії цілковито здавлений.
В цьому офіційному комюнікаті уряд гратулює сім собі за здавлення бунту. Уряд каже, що вислане ним військо заволоділо і стереже касарні артилерії.
Всі офіцери й командири артилерії зістали арештовані й знаходяться під вартою. Провідники руху будуть покарані.

ХОТІЛИ ЗЛОВИТИ КОРОЛЯ І ПРИМУСИТИ ЙОГО ДО АБДИКАЦІЇ.

Еспанські республіканці планували використати бунт в армії і викрасти Альфонса XIII з Сан Себастьяна.

ЛОНДОН, 6. вересня. — Делегати до "Дейлі Мейл" з міста Андай на франко-іспанському кордоні каже, що еспанські республіканці планували зловити короля Альфонса і примусити його підписати абдикацію.
Цей план ударемнило скорте здавлення бунту в еспанській армії і вїзду короля з Сан Себастьяна до Мадриду.

Заговорники, еспанські республіканці, що живуть у прикордонних містах, мали перейти кордон у швидких автомобілях і зробити наїзд на Сан Себастьян.
Вони очевидно надіялися, що еспанська поліція й льоальне військо будуть так заняті здавленням бунту в армії, що їм удасться дістатися до палати і викрасти короля.

ЗАЛІЗНИЧІ КАТАСТРОФИ В АМЕРИЦІ.

ЛІДВІЛ, Колорадо, 6. вересня. — Внаслідок скоротї їзди на скруті, недалеко Вако, Коло, виколісся в неділю рано пасажирський потяг, підчас чого втратило життя 27 осіб і 50 було ранених.
Катастрофа сталася над рікою, яка в тому місці є около 75 стїп широкі. Потягом їхали літні туристи. Околиця, де ви-

колісся потяг, є одною з найгустіших у Злучених Державах.
ШКАГО, 7. вересня. — Чотири милї від центра міста наїхав вчора вечером пасажирський потяг на другий потяг, який стояв на стїжї із якого висідали пасажери. Найменше вісім осіб було убитих і 100 або більше ранених.

КОНФЕРЕНЦІЯ МІЖ УРЯДОМ АНГЛІЇ І ВЛАСНИКАМИ КОПАЛЕНЬ.

Чорчил старався наклонити власників, щоб вони згодилися на всерасову угоду з майнерами, одначе це йому не вдалося.

ЛОНДОН, 7. вересня. — На запрошення уряду відбулася вчора конференція між міністром фінансів Вінстоном Чорчиллом і іншими членами кабінету з представниками товариства власників копалень.
Чорчил старався наклонити власників копалень, щоб вони згодилися на всерасову угоду з майнерами, одначе це йому не вдалося.

Офіційний звіт з конференції показує, що між Чорчиллом а Еваном Вільямсом, представником власників копалень, прийшло до гострішої виминї слів.
Чорчил без обиняків сказав Вільямсові, що уряд ніколи не був би ухвалив закона про 8-годинний день праці, якби був знав, що замке двері до всерасової угоди.
Він пригадав також власникам копалень, що перед ухваленням закона про 8-годинний день праці вони годилися переговорювати в справі всерасової угоди.
Вільямс старався як міг оборонити власників копалень пе-

ред закидом, що вони змінили фронт, одначе не хотів уступити зі свого становища, що товариство власників копалень не має більше права переговорювати на всерасову скалю.
Вільямс сказав, що комітет товариства власників копалень збереться сьогодні й розвідає про опінію своїх членів. Одначе поки кожний дистрикт в країні не згодиться на всерасову угоду, її заключення буде неможливе.
Чорчил взивав представників власників копалень наклонити свій комітет, щоб він розпочав переговори з Майнерською Федерацією в справі закінчення страйку. Уряд буде чекати на завіттіше рішення комітету.
Але як товариство власників не згодиться переговорювати на всерасовій основі, скаже міністер, тоді уряд буде примушений поступити на власну руку без власників копалень. Відповідальність уряду є дуже велика і неможливо полішити справ так, як вони є тепер, сказав він.

ПІЛСУДСКІ РОЗПОЧАВ НАГІНКУ НА ПОЛЬСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

ВАРШАВА, 5. вересня. — Маршалок Пілсудскі розпочав нагінку на комуністів. Не зважаючи на посольську нетерпимість, з його наказу зроблено наїзд на помешкання комуністичного посла Баліна, де переведено ревізію й забрано комуністичні відозви та іншу комуністичну літературу.
Поліція мала викрити також таїну друкарню, в якій друкувалися більшовицькі книжки й газети.
Такі самі ревізії будуть переведені і в інших комуністичних осей їх разом з комуністичними

послами поставлять на суд. В такий спосіб думає Пілсудскі розправитися з більшовиками в Польщі.
ВАРШАВА, 1. вересня. — Великий застій у сільському господарстві, яке є головною підставою польської держави, а ще більше польського скарбу, викликає в Польщі загальне занепокоєння.
Кажуть, що промисловці й банкири роблять великі зиски, але селяне бідують. Бідує й міське населення, бо помимо жнив і нового хліба, ціни на хліб пішли втриє в гору.

АМ. ФЕД. ПРАЦІ ОБНЯЛА ПРОВІД НАД СТРАЙКОМ В ПАСЕЙКУ.

ПАСЕЙК, Нью Джерсі, 3. вересня. — Американська Федерация Праці вручила вчора формально юнійний чартер пасейкським текстильним робітникам, які страйкують вже сім місяців. Тим самим вона признала їх частиною своєї організації. Вручення чартеру відбулося вранці на вєдикомовичу в Белмонт парку в Гарфілді.

Рівночасно дотеперішній провідник страйку Альберт Вайсборд передав свій провід в руки відділу Американської Федерация Праці. Його уступлення було приводом до ширшого прашання зі сторони страйкерів. До відповідних промовах робітники, які бід сімох місяців не заробили ані цента, вручили уступаючому провідникови золотий годинник, срібну чашу й подарожну валізку.

ПАСЕЙК, Нью Джерсі, 4. вересня. — Головою виконавчого комітету юній текстильних робітників, яку вчора зорганізовано як частину Американської Федерация Праці, вибрано Густава Дика, робітника з фабрики Вустид Милс.
Він буде керувати тепер страйком текстильних робітників.

ЕДМОНТОН, Алта., 6. вересня. — Під дїм судді Тейлора з дистриктового суду підложив хтось бомбу, яка вибухла й зробила невелику шкоду будинкови.
Бомба експлуодувала на задїм домі й відірвала двері від кухні, а також вилетїли шибї в вікнах і побілося начиння.

РОБІТНИКИ С.Р.С.Р. ВИСЛАЛИ \$4,000,000 АНГЛІЙСЬКИМ МАЙНЕРАМ.

МОСКВА, 6. вересня. — Центральна рада радянських професійних союзів знову вислала до Лондону \$1,500,000 на допомогу страйкуючим британським майнерам. Всього робітники Радянського Союзу вислали на ту цілю близько чотири мільйони доларів.

В ОКОЛИЦІ КЕЛГАРИ, АЛТА., ВПАВ СНІГ.

КЕЛГАРИ, Алта., 7. вересня. — Сьогодні рано в околиці Келгари впаав сніг, який слїдував зараз по великому дощеві, що розпочався вчора вечером. Дощ падав по цілій провінції.

ПРЕЗИДЕНТ А. Ф. П. ГРІН ПРОТИ ФАШІЗМУ.

НЮ ЙОРК, 7. вересня. — Вільям Н. Грін, президент Американської Федерация Праці, видав відозву з приводу дня праці, в якій прирікає, що його організація допоможе прогнати фашизм з лиця землі.
Грін заявив тут в неділю Антифашистському Союзові Північної Америки, що він глибоко симпатизує з антифашистським рухом.

В АНГЛІЇ Є БІЛЬШЕ ЖІНОК ЯК ЧОЛОВІКІВ.

ЛОНДОН, 6. вересня. — Остання реєстрація населення виказує, що в Англії є близько два мільйони більше жінок, як чоловіків.
Населення Англії й Валї вивносить 38,764,000 осіб. З того 18,545,000 припадає на мужеський пол, а 20,201,000 на жіночий.
Реєстрація виказує також, що в Англії й Валї зменшилося число уродин.

СТРАЙК МУЗИКАНТІВ В ТЕАТРАХ ШКАГА.

ШКАГО, 7. вересня. — Три тисячі музикантів у всіх театрах Шкага вийшли вчора на страйк. Юнійні провідники кажуть, що причиною страйку є відмова власників театрів дати музикантам \$4.50 підвишки на тиждень, хїба що вони підпишуть дворічний контракт, на що не хотїла пристати юнія. Музиканти беруть тепер \$82.50 на тиждень.

135 УБИТИХ І РАНЕНИХ У РОЗРУХАХ В ІНДІ.

ЛОНДОН, 6. вересня. — Делегати до "Дейлі Нюс" з Калькути кажуть, що в розрухах між Гіндусами а Магомеданами на доках у Кіддерпур убито й ранено 135 осіб.
Поліція звела з ворохобниками боротьбу, яка тревала більше як годину, й арештувала остаточно 150 осіб.

БІЙ МІЖ БРИТІЙСЬКОЮ КАНОНЕРКОЮ І КАНТОНСЬКИМ ВІЙСЬКОМ.

Командант канонерки "Скараб" на ріці Янцє дістав приказ стрїляти на Кантонців, якщо вони заатакують британські воєнні кораблі.

ПЕКІН, Китай, 6. вересня. — На ріці Янцє, 50 миль півниче Ганкова, прийшло до боротьби між британською канонеркою "Скараб" а кантонським більшовицьким військом.
Кажуть, що Кантонці заатакували британський торговельний корабель на ріці Янцє і після того командант канонерки "Скараб", Бівер, одержав приказ супроводжати такі кораблі через воєнну зону і стрїляти на Китайців, що заатакували би кораблі.

Бритійці в Гонг Конгу й інших частях Китаю накликають до гострої акції проти Кантонців в самому Кантоні й над рікою Янцє.
Ведуться переговори щодо спільної інтервенції зі сторони Великої Британії, Злучених Держав і Японії. За той час Велика Британія приготувалася до виступу на власну руку.
В Пекїні проголошено воєнний стан з огляду на діяльність 3,400 студентів, які прилучилися до революції й закликають інші міста повстати.

КАНТОНСЬКИЙ УРЯД ПОСТАВИВ ДОМАГАННЯ ДО БРИТІЙЦІВ.

Жадає негайного відтягнення британських моряків з там коло Шамїну і забрання британської канонерки.

ГОНГ КОНГ, Китай, 7. вересня. — Кантонський міністер закордонних справ написав до британського генерального консула ноту, в якій домагається, щоб Бритійці негайно відтягнули моряків з там коло Шамїну (чужинської оселї Кантону); заперестили перешкоджати річному рухові й забрали британські канонерки до їх звичайних місць постою.
В британській пристані вїсїв в суботу відділ моряків для їх охорони. Моряки арештували китайських страйкових пикет-

чиків, які стрїляли на пасажирські й торговельні кораблі, що пили до і з Гонг Конгу.
Девкі кулі поцілили американську канонерку "Сакраменто".
ГОНГ КОНГ, Китай, 7. вересня. — Бритійський уряд рішив трактувати пикетування підчас антибритійського страйку в Кантоні й Сватові як морське розбїшацтво.
Оповіднено, що перешкоджання британському корабельному рухові в тих портах не буде толероване.

ПРЕМ'ЄР КОНДИЛІС КАЖЕ, ЩО ЙОГО УРЯД Є ТИМЧАСОВИЙ.

МІЛАН, Італія, 6. вересня. — Грецький премієр Кондиліс заявив атенському кореспондентові "Корієре Делї Сера", що теперішній режим в Греції є чисто переходовий. Генерал Кондиліс повалив режим Пангальоса 22. серпня.
"Моїм наміром було утворити коалїційний уряд", сказав премієр кореспондентові італійської газети, "але це було неможливе; політикою мого уряду є свобода дома й добрі

відносини з закордоном.
"Я буду придержуватися договору з Югославією, який не має в собі нічого небезпечного до інших держав; але що я уважаю свій уряд створенням виключно для привернення легальності, парламент мусить також сказати своє слово про договір".
Греція підписала минулого місяця договір з Югославією, який загарантовує арбітрацію на випадок спорів.

М. КАРАХАН ВІЇХАВ ДО МОСКВИ.

ШАНГАЙ, Китай, 4. вересня. — Інтереси чужинських капіталістів у Ганкові загрожено до тої міри, що чужинці стали організувати самооборону.
На японському воєнному кораблі прибуло до Ганкова 250 моряків на допомогу японським купцям і промисловцям.
Радянський амбасадор Карахан вїїхав до Москви, щоб здати Ччерїнові звіт про положення в Китаю.

ЗОРГАНІЗУВАЛИ АНТИФАШИСТСЬКУ ЛІГУ.

НЮ ЙОРК, 3. вересня. — Низка робітничих, соціалістичних і трейд-юнійних організацій сформували тут Антифашистську Лігу для освободження Італії. Виведовї Ліга має відбутися свою першу конвенцію. Старий соціалістичний провідник Юджин Дебс згодився бути почесним президентом Ліги.